

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013. GODINE**

SADRŽAJ

	Strana
Mišljenje nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha	2
Bilans stanja	3
Izvještaj o promjenama na kapitalu	4
Bilans tokova gotovine	5
Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 65

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Andela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 269 308
Fax: +387 33 365 932
ey.com

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA NOVE BANKE A.D. BANJA LUKA

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Nove banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine, bilans uspjeha, izveštaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i pravilnicima Ministarstva finansija Republike Srpske koji regulišu prezentaciju finansijskih izveštaja za banke i druge finansijske organizacije, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjuvanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2013. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i pravilnicima Ministarstva finansija Republike Srpske koji regulišu prezentaciju finansijskih izveštaja za banke i druge finansijske organizacije.

Sarajevo, 17. april 2014. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović
Ovlašćeni revizor

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

BILANS USPJEHA - IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU U PERIODU
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2013. GODINE

	Napomena	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi od kamata	3	73.005	63.786
Rashodi od kamata	3	(38.071)	(28.112)
Neto prihodi od kamata		34.934	35.674
Prihodi od naknada i provizija	4	27.001	21.277
Rashodi od naknada i provizija	4	(5.284)	(3.800)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		21.717	17.477
Dobitak iz poslova finansiranja		56.651	53.151
Prihodi iz operativnog poslovanja	5	24.837	20.097
Rashodi iz operativnog poslovanja	5	(75.529)	(65.379)
Gubitak iz operativnog poslovanja		(50.692)	(45.282)
Ostali prihodi	6	3.087	1.757
Ostali rashodi	6	(2.185)	(1.814)
Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda		902	(57)
Poslovni dobitak		6.861	7.812
Prihodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza	7	12.073	10.842
Rashodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza	7	(7.241)	(6.973)
Dobitak po osnovu promjene vrijednosti imovine i obaveza		4.832	3.869
Dobitak prije oporezivanja		11.693	11.681
Porez na dobit	8	(1.555)	(1.650)
(Gubitak) /dubitak po osnovu povećanja/smanjenja odloženih poreskih sredstava i smanjenja/povećanja odloženih poreskih obaveza	8	(21)	22
Neto dobitak		10.117	10.053
Zarada po akciji	9	0,118	0,142

Banja Luka, 17. april 2014. godine

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

**BILANS STANJA - IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2013. GODINE**

	Napomena	31.12.2013. KM hiljada	31.12.212. KM hiljada
AKTIVA			
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	10	103.561	90.279
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	11	137.147	143.625
Potraživanja za kamatu i naknadu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	12	7.477	5.485
Dati krediti i depoziti	13	1.020.433	848.465
Hartije od vrijednosti	14	63.183	35.721
Ostali plasmani i AVR	15	81.402	49.389
Zalihe	16	10.320	6.247
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	17	31.213	26.768
Nematerijalna sredstva	18	3.402	4.882
Poslovna aktiva		1.458.138	1.210.861
Vanbilansna aktiva	23	279.429	222.494
UKUPNA AKTIVA		1.737.567	1.433.355
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu depozita i kredita	19	1.288.546	1.059.203
Obaveze za kamatu i naknadu	20	58	94
Ostale obaveze i PVR	21	55.628	46.038
Ukupno obaveze		1.344.232	1.105.335
Kapital			
Akcijski kapital	22	85.785	70.863
Emisiona premija		8.070	8.070
Rezerve iz dobiti		5.739	3.338
Posebne rezerve za procijenjene gubitke		4.274	5.321
Revalorizacione rezerve		(80)	-
Dobitak		10.118	17.934
Ukupan kapital		113.906	105.526
Poslovna pasiva		1.458.138	1.210.861
Vanbilansna pasiva	23	279.429	222.494
UKUPNA PASIVA		1.737.567	1.433.355

Banja Luka, 17. april 2014. godine

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA PERIOD KOJI SE ZAVRŠAVA NA DAN 31. DECEMBRA 2013. GODINE

KM hiljada	Akcijski kapital - obične akcije	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Nerasporedena dobit	Posebne rezerve za kreditne gubitke	Revalorizacione rezerve	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2012. godine	70.863	8.070	2.923	8.859	4.758	-	95.473
Prenos iz dobiti na rezerve za kreditne gubitke	-	-	-	(563)	563	-	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	415	(415)	-	-	-
Dobit perioda	-	-	-	10.053	-	-	10.053
Stanje na dan 31.12.2012. godine	70.863	8.070	3.338	17.934	5.321	-	105.526
Stanje na dan 01.01.2013. godine	70.863	8.070	3.338	17.934	5.321	-	105.526
Emisija akcija (XVII) po osnovu raspodjele dobiti	14.922	-	-	(14.922)	-	-	-
Prenos iz dobiti na rezerve za kreditne gubitke	-	-	-	(896)	896	-	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	458	(458)	-	-	-
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti hartija od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(80)	(80)
Izdvajanje za poreske obaveze akcionarima	-	-	-	(1.657)	-	-	(1.657)
Prenos na zakonske rezerve po regulatornom zahtjevu	-	-	1.943	-	(1.943)	-	-
Dobit perioda	-	-	-	10.117	-	-	10.117
Stanje na dan 31.12.2013. godine	85.785	8.070	5.739	10.118	4.274	(80)	113.906

Banja Luka, 17. april 2014. godine

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

**BILANS TOKOVA GOTOVINE - IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA PERIOD
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2013. GODINE**

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	101.740	83.757
Isplate kamata	(37.132)	(28.745)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	1.101	1.374
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(39.099)	(38.789)
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(240.304)	(175.275)
Depoziti klijenata	226.876	196.626
Plaćeni porez na dobit	(2.034)	(1.409)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	11.148	37.539
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	399	(768)
Primici dividendi	62	-
Naplativi dospjeli vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća	28	14
Kupovina nematerijalne aktive	(1.622)	(4.839)
Kupovina materijalne aktive	(7.355)	(3.411)
Kupovina drugih ulaganja	(25.794)	(4.000)
Neto novčana sredstva iz aktivnosti investiranja	(34.282)	(13.004)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Uzete pozajmice, neto (kreditne linije i subordinirani dug)	12.317	23.176
Isplata dividendi	(1.502)	-
Neto novčana sredstva iz aktivnosti finansiranja	10.815	23.176
Neto (smanjenje) / porast novčanih sredstava i novčanih ekvivalenta	(12.319)	47.711
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku perioda	220.242	169.193
Efekti promjene deviznih kurseva novčanih sredstava i novčanih ekvivalenta	2.678	3.338
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda	210.601	220.242
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda čine:		
	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Blagajna u domaćoj valuti (Napomena 10)	13.505	8.960
Blagajna u stranoj valutu (Napomena 10)	9.450	9.626
Žiro račun poslovne jedinice (Napomena 10)	1.107	591
Devizni računi kod ino banaka (Napomena 10)	49.347	57.335
Čekovi u stranoj valutu (Napomena 10)	45	105
Sredstva kod Centralne banke BiH(Napomena 11)	137.147	143.625
Ukupno	210.601	220.242

Banja Luka, 17. april 2014. godine

U ime
Nove banke a.d. Banja Luka

Dr Milan Radović
Direktor

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Eksport-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promjenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 1. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

Na dan 31. decembra 2013. godine najveće učešće u akcionarskom kapitalu Banke ima Adriatic Fund B.V. sa 35,72% (31. decembra 2012. godine: Adriatic Fund B.V. 35,72%).

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci i dvanaest filijala koje su locirane u Bijeljini, Banjoj Luci, Istočnom Sarajevu, Zvorniku, Brčkom, Trebinju, Doboju, Sarajevu, Tuzli, Mostaru, Foči i Prijedoru i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti - Broker Nova.

Poslovi Banke podjeljeni su po sektorima, samostalnim odjeljenjima i odjeljenjima.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala 619 radnika (31. decembra 2012. godine: 550 radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2013. godine sastavljeni su u skladu sa važećim propisima Republike Srpske (RS) zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 36/2009 i 52/2011), Zakonu o bankama Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske, propisima Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostalim propisima u Republici Srpskoj, koji regulišu poslovanje banaka i finansijsko izvještavanje.

Propisi iz oblasti računovodstva i revizije, koji se u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji primjenjuju u Republici Srpskoj podrazumjevaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodne standarde revizije (IAS), Kodeks etike za profesionalne računovode i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna Federacija računovoda (IFAC).

MSFI i tumačenja objavljenja nakon 1. januara 2010. godine nisu primjenjena prilikom pripreme priloženih finansijskih izvještaja pošto novi ili izmjenjeni MSFI nisu imali uticaj na računovodstvene politike, finansijski položaj i poslovanje Banke.

Finansijski izvještaji Banke za 2013. godinu prikazani su u formatu propisanom Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilans stanja i bilans uspjeha za banke i druge finansijske organizacije i Pravilnikom o obrascu i sadržini pozicija u obrascu bilans tokova gotovine za banke i druge finansijske organizacije.

Banka je u sastavljanju prezentovanih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 2.3., zasnovane na računovodstvenim propisima i podzakonskim aktima Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske i poreskim propisima Republike Srpske.

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za hartije od vrijednosti kojima se trguje i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, koje su vrijednovane po tržišnoj vrijednosti. Finansijski izvještaji su prezentovani u Konvertibilnim Markama Bosne i Hercegovine (KM), a sve iskazane numeričke vrijednosti prikazane su u hiljadama, osim ako nije drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.2. Značajna računovodstvena rasuđivanja i procjene

U procesu primjene računovodstvenih politika Banke, Uprava Banke se koristila prosuđivanjem i procjenama u određivanju iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima. Najznačajnija procjenjivanja i upotrebe su:

Troškovi obezvrjeđenja datih kredita i avansa

Banka sagledava evidenciju svojih problematičnih kredita i drugih plasmana na svaki izvještajni datum kako bi procjenila da li ispravke vrijednosti za obezvrjeđenja treba da budu iskazane u bilansu uspjeha. Konkretno, Banka vrši procjenu iznosa i vremenskog rasporeda budućih novčanih tokova kada određuje iznos potrebnih ispravki vrijednosti.

Pored pojedinačnih ispravki vrijednosti za značajne kredite i plasmane, Banka takođe formira kolektivne (grupne) ispravke vrijednosti za izloženosti rizicima koje nisu identifikovane, kao one koje zahtijevaju posebno iskazivanje, nose veći rizik povećanja u odnosu na prvobitnu procjenu.

Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske valuacije. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije zaposlenih. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene nose viši nivo neizvjesnosti.

Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerena i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerena. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Priznavanje prihoda i rashoda od kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata.

Banka prestaje sa iskazivanjem prihoda od kamata za potraživanja za koja je pokrenut postupak naplate kod suda i za potraživanja koja su klasifikovana kao sporna ili nenaplativa. Kamata se otpisuje do iznosa za koje se smatra da ne postoji mogućnost naplate iste.

Prihodi i rashodi naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata. Naknade i provizije se uglavnom sastoje od naknada po poslovima unutrašnjeg i ino platnog prometa, za date kredite i garancije i druge usluge koje Banka pruža.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Preračun stranih valuta

Stavke bilansa stanja i bilansa uspjeha u finansijskim izvještajima su evidentirane u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Kao što je objelodanjeno u Napomeni 2.1. finansijski izvještaji su izraženi u hiljadama KM, koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan transakcije i na dan bilansiranja.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine važećem na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike koje nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Plasmani u KM sa ugovorenom valutnom klauzulom su preračunati u KM po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja. Prihodi i rashodi koji nastaju prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene valutne klauzule se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Finansijski instrumenti

(i) Inicijalno priznavanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se priznaju u bilansu stanja Banke na dan kada Banka postane druga strana u ugovoru za određeni finansijski instrument.

Svi finansijski instrumenti se prilikom početnog priznavanja vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Redovan način kupovine ili prodaje je kupovina ili prodaja finansijskih sredstava koja zahtijeva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu. Sve kupovine ili prodaje na redovan način se priznaju na datum trgovanja.

Banka klasificira finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kredite i ostale plasmane, hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja.

(ii) Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju su stečena prvenstveno u svrhe prodaje da bi se iskoristile fluktuacije na tržištu. Ova sredstva Banka priznaje po fer vrijednosti u okviru bilansa uspjeha. Dobici i gubici od finansijskih sredstava namjenjenih trgovanju se priznaju u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) Obezvredjenje finansijskih sredstava

Svi dati krediti i drugi plasmani se priznaju kada je novac proslijeden klijentima koji novac pozajmiliju. Krediti se vrednuju po amortizacionom trošku korišćenjem efektivne kamatne stope, po neto vrijednosti nakon otpisa i ispravki vrijednosti zbog obezvrjeđenja.

Na kredite i druge plasmane, prihodi po osnovu obračunatih kamata se priznaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su dio efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda korišćenja kredita.

Banka ugovara valutnu klauzulu ili drugi vid zaštite rizika sa korisnicima kredita u cilju upravljanja kreditnim rizikom. Prihodi i rashodi koji proizilaze iz primjene valutne klauzule se iskazuju u bilansu uspjeha, kao dobici i gubici.

U skladu sa internom metodologijom, Banka na dan bilansiranja procjenjuje da li postoje objektivni dokazi obezvrjeđenja nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da su finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvrjedeni ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi obezvrjeđenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procjenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu procjeniti.

Kriteriji koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju uključuju: docnje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stecaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

U skladu sa usvojenom internom metodologijom, Banka prvo vrši individualnu procjenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i individualnu ili grupnu procjenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna. Individualna procjena ispravki vrijednosti se zasniva na procjeni očekivanog vremena naplate, iznosa koji će se naplatiti, te izvora iz kojeg se očekuje naplata u cijelosti ili djelimično. Sredstva za koja se vrši individualna procjena obezvrjeđenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvrjeđenja nisu uključena u grupnu procjenu obezvrjeđenja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka uslijed obezvrjeđenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procjenjene nadoknadive vrijednosti. Procjenjena nadoknadiva vrijednost je sadašnja vrijednosti budućih tokova gotovine diskontovana prvobitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procjenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbijedenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolateralala. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

U svrhe grupne procjene obezvrjeđenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su vrsta plasmana, vrste kolateralala, postojanje dospjelih potraživanja, dani kašnjenja i ostale relevantne faktore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procjene obezvrjeđenja se procjenjuju na osnovu istorijskih iskustava o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Procjene promjena budućih tokova gotovine odražavaju i u saglasnosti su sa promjenama u relevantnim dostupnim podacima iz godine u godinu.

Procjena obezvrjeđenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srbije za uredne plasmane. Na vanbilansne izloženosti, prilikom izračuna ispravke vrijednosti primjenjuju se faktori konverzije na način da se sve vanbilansne izloženosti, osim plativih garancija, ponderišu sa faktorom rizika 0,5.

Metodologija i pretpostavke koji se koriste za procjenu budućih tokova gotovine se redovno pregledaju da bi se smanjile razlike između procjenjenih iznosa i stvarnog iskustva po osnovu gubitka.

Gubici uslijed obezvrjeđenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezana ispravka vrijednosti se u potpunosti isknjižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke.

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja ili povećanja iznosa priznatog gubitka uslijed obezvrjeđenja, koje nastaje kao poslijedica nekog događaja koji se desio nakon ranije priznatog obezvrjeđenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvrjeđenja se smanjuje ili povećava korigovanjem računa ispravke vrijednosti. Ako se neki budući otpis kasnije naplati, taj naplaćeni iznos se evidentira u okviru bilansa uspjeha.

(iv) Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja

Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zaloga nad kreditima i plasmanima. Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja se vrednuju po vrijednosti nižoj od knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za trošak prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(v) *Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju*

Hartije od vrijednosti koje se drže na neodređeni vremenski period, ali mogu biti prodate uslijed problema sa likvidnošću i/ili promjena kamatnih stopa, kursa ili cijene kapitala klasificuju se kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju čine instrumenti drugih pravnih lica.

Nakon početnog vrednovanja hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost hartija od vrijednosti zasnovana je na tržišnim cijenama ostvarenim na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti na dan izvještavanja. Nerealizovani gubici i dobici se priznaju direktno u korist ili na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi. Kada dođe do otuđenja sredstava, akumulirani gubici ili dobici, prethodno priznati u okviru kapitala, se priznaju u korist ili na teret bilansa uspjeha u okviru prihoda ili rashoda. Instrumenti kapitala za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekom drugom metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvrjeđenja.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procjenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvrjeđeno, a za učešća u kapitalu za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekim drugim metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

Kada postoje dokazi o obezvrjeđenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cijene i tekuće fer vrijednosti, se iskazuje kao ispravka vrijednosti. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspjeha, već se povećanje fer vrijednosti, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, se procjenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspjeha i ne ukidaju se do prestanka priznavanja sredstava.

(vi) *Reprogramirani krediti*

Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbjeđenja ukoliko ponovna ocjena boniteta klijenta to dozvoljava. To može da podrazumijeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmjene uslova, ne smatra se da je kredit dospio. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. I dalje se vrši individualna ili grupna procjena obezvrjeđenja, primjenom prvobitne efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) *Depoziti drugih banaka i komitenata*

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

(viii) *Netiranje finansijskih instrumenata*

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

(ix) *Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze*

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasificuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoču, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni, novčana sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oročene na period do 30 dana.

Operativni lizing

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu prenijeti na zakupca, evidentira se kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti.

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja tokom procjenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stopi amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

Zgrade	1,30%
Računarska oprema i srodnna oprema	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50% - 15,00%
Nematerijalna sredstva	5,88% - 20,00%
Oprema i ostala sredstva	10,00% - 16,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka, a troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji mijenjaju kapacitet ili namjenu osnovnih sredstava, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda ili operativnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Obezvrjedenje nefinansijskih sredstava

Banka procjenjuje na dan bilansa stanja knjigovodstvenu vrijednost nefinansijskih sredstava (nekretnina i opreme i nematerijalnih ulaganja). Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvrjedeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvrjedenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procjenjenog iznosa nadoknadive vrijednosti.

Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj aktivi po fer vrijednosti, a nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije povećanje obaveza se iskazuje u okviru bilansa stanja, a primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korištenja garancije.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se prepostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

Beneficije zaposlenih

Doprinosi i naknade za socijalnu sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Troškovi doprinosa se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenima

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmjeravanjem.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Rezervisanja za potencijalne kreditne i druge gubitke

U skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske Službeni glasnik Republike Srpske br. 49/13 i 1/14 (u daljem tekstu „Odluka“), propisani su standardi i kriterijumi koje je Banka dužna da osigura i sprovodi u ocjeni, preuzimanju, praćenju, kontroli, upravljanju kreditnim rizikom i klasifikaciji svoje aktive. Stavke aktive Banke koje se klasifikuju u smislu ove Odluke čine: krediti, depoziti kod banaka, kamata i naknada, hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća, hartije od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju, učešće banke u kapitalu drugih pravnih lica i druga bilansna aktiva osim, stavki bilansne aktive banke koje se ne klasifikuju i u vanbilansu banke: izdate garancije, avali, akcepti mjenica i drugi oblici jemstva, nepokriveni akreditivi, neopozivi odobreni a neiskorišteni krediti i sve druge stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze banke.

Na osnovu Odluke, krediti, kao i druga bilansna aktiva i sve navedene vanbilansne obaveze klasifikuju se u sljedeće kategorije: A („dobra aktiva“), B („aktiva sa posebnom napomenom“), C („substandardna aktiva“), D („sumnjiva aktiva“) i E („gubitak“). U skladu sa Odlukom, za plasmane klasifikovane u kategoriju A, Banka formira rezervisanja za kreditne rizike po stopi od 2%, a za kategorije B, C, D i E rezervisanja su sljedeća:

Kategorija B: aktiva sa posebnom napomenom	5% - 15%
Kategorija C: substandardna aktiva	16% - 40%
Kategorija D: sumnjiva aktiva	41% - 60%
Kategorija E: gubitak	100%

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama u skladu sa internom metodologijom Banke o primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda 39 i 37. Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, Banka je u obavezi da utvrđenu razliku tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke i po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka , a ukoliko je iznos ispravki vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka ne iskazuje nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu. Počev od 31. decembra 2013. godine izmenom i dopunom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, Banka nije u obavezi da vrši pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu.

Porez na dobit

Tekući porezi

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske. Banka tokom godine plaća porez na dobit u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Porez na dobit obračunava se u visini od 10% od iznosa oporezive dobiti utvrđene u Poreskom bilansu. Oporeziva dobit se utvrđuje uskladišanjem prihoda i rashoda iskazanim u bilansu uspjeha, na način predviđen poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

Kapital

Kapital se sastoji od akcionarskog kapitala, emisione premije, rezervi iz dobiti, posebnih rezervi za kreditne gubitke, revalorizacionih rezervi i nerasporedene dobiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

Uporedni podaci

U cilju obezbeđenja konzistentnosti prezentacije finansijskih izvještaja u tekućoj godini sa prezentacijom finansijskih izvještaja u prethodnoj godini, izvršena je reklassifikacija uporednih podataka u bilansu stanja, koja se odnosi na smanjenje neto vrijednosti nematerijalnih ulaganja u iznosu od 3.327 hiljada KM i za isti iznos povećanje osnovnih sredstava. Takođe, u bilansu stanju za tekući period u okviru vanbilansnih evidencijskih nisu prikazane nerizične vanbilansne stavke, pa samim tim radi konzistentnosti bilansa stanja tekućeg perioda sa bilansom stanja u prethodnoj godini, za nerizične vanbilansne stavke nisu data objelodanivanja u Napomeni 23 - Vanbilansne evidencije.

Izvještavanje po segmentima

Uprava Banke posmatra poslovne segmente Banke kao jedinstveni segment u svrhu donošenja odluka o alokaciji resursa i ocjeni rezultata poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi od kamata:		
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	5.216	4.346
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenom zaštitom od rizika	67.364	58.620
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	425	820
Ukupno prihodi od kamata	73.005	63.786
Rashodi od kamata:		
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	16.301	15.316
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenom zaštitom od rizika	7.836	1.336
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	13.934	11.460
Ukupno rashodi kamata	38.071	28.112
Neto prihodi od kamata	34.934	35.674

Prihodi i rashodi od kamata po izvorima nastanka dati su u sljedećoj tabeli:

	2013.	2012.
	Prihodi KM hiljada	Rashodi KM hiljada
	Prihodi KM hiljada	Rashodi KM hiljada
Banke	68	310
Privreda	41.565	9.632
Javni sektor	11.195	2.950
Stanovništvo	19.636	15.289
Ostali komitenti	541	9.890
Ukupno	73.005	38.071
Neto prihodi od kamata	34.934	35.674

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi od usluga platnog prometa	8.373	7.875
Prihodi od provizija	11.278	7.888
Prihodi od ostalih naknada	7.350	5.514
Prihodi od naknada i provizija	27.001	21.277
Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	483	466
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	73	117
Rashodi ostalih naknada i provizija	4.728	3.217
Rashodi od naknada i provizija	5.284	3.800
Neto prihodi od naknada i provizija	21.717	17.477

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Prihodi od provizija

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Naknade po kreditima i ostaloj aktivi	4.924	3.523
Naknade po osnovu posredničkog posla	800	-
Naknade po vanbilansnim poslovima	<u>5.554</u>	<u>4.365</u>
Ukupno	<u>11.278</u>	<u>7.888</u>

Prihodi od naknada po osnovu posredničkog posla u iznosu od 800 hiljada KM, iskazani su u skladu sa Ugovorom o finansijskom posredovanju, koji je zaključen dana 6. juna 2013. godine između Nove banke a.d. Banja Luka i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske. U skladu sa ovim Ugovorom Banka se saglasila da za račun dužnika izvrši isplatu obaveza po osnovu podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela krajnjim korisnicima podsticaja. Ugovorom je takođe predviđeno da će Banka na sva sredstva koja je isplatila korisnicima podsticaja obračunati troškove finansijskog posredovanja u visini od maksimalno 4% na godišnjem nivou (Napomena 10).

Prihodi od naknada

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Naknade po poslovima sa karticama	2.364	2.013
Naknade za mjenjačke usluge	2.083	1.203
Naknade za vođenje računa	1.058	1.057
Naknade za bankarske pakete	1.037	454
Naknade od članarina po karticama	332	296
Naknade za brokerske provizije	292	284
Ostali prihodi od naknada	<u>184</u>	<u>207</u>
Ukupno	<u>7.350</u>	<u>5.514</u>

Rashodi ostalih naknada i provizija

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Rashodi naknada i provizija za konverziju	1.474	1.410
Rashodi naknada po poslovima sa karticama	2.127	869
Rashodi naknada i provizija prema Agenciji za bankarstvo RS	1.004	839
Ostale naknade i provizije	<u>123</u>	<u>99</u>
Ukupno	<u>4.728</u>	<u>3.217</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi iz operativnog poslovanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	20.608	15.793
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 21)	2.069	1.894
Prihodi od ukidanja rezervisanja za obaveze po ugovoru o djelu	-	100
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 21)	-	66
Prihodi od ukidanja rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (Napomena 21)	12	36
Prihodi od ukidanja rezervisanja za ostale obaveze	23	-
Ostali prihodi iz operativnog poslovanja	<u>2.125</u>	<u>2.208</u>
Ukupno	<u>24.837</u>	<u>20.097</u>
Rashodi iz operativnog poslovanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	28.510	23.384
Rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	1.117	2.247
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove (Napomena 21)	80	49
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze po ugovoru o djelu	-	100
Rashodi rezervisanja za ostale obaveze	24	23
Troškovi neto zarada i druge naknade	10.805	9.691
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i druge naknade	7.309	6.578
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	700	353
Ostali lični rashodi	403	428
Troškovi materijala, režije, goriva sl.troskovi	1.718	1.322
Troškovi proizvodnih usluga	10.761	8.639
Troškovi amortizacije	4.064	4.074
Nematerijalni troškovi	8.976	7.433
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	506	620
Ostali troškovi	<u>556</u>	<u>438</u>
Ukupno	<u>75.529</u>	<u>65.379</u>
Gubitak iz operativnog poslovanja	<u>50.692</u>	<u>45.282</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

a) Prihodi i rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi iz ukidanja indirektnih otpisa plasmana		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	20.608	15.793
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>2.069</u>	<u>1.894</u>
Ukupno	<u>22.677</u>	<u>17.687</u>
Rashodi indirektnih otpisa i rezervisanja za vanbilansne stavke		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	28.510	23.384
Rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>1.117</u>	<u>2.247</u>
Ukupno	<u>29.627</u>	<u>25.631</u>
Neto rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke	<u>6.950</u>	<u>7.944</u>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po kreditima (Napomena 13)	10.326	11.260
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po kamatama (Napomena 12)	1.112	809
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostalim plasmanima (Napomena 15)	8.651	3.724
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostalim potraživanjima (Napomena 10)	519	-
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>2.069</u>	<u>1.894</u>
Ukupno	<u>22.677</u>	<u>17.687</u>
Rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke		
Rashodi indirektnih otpisa za kreditne rizike (Napomena 13)	11.038	13.227
Rashodi indirektnih otpisa za rizike po kamatama i drugim potraživanjima (Napomena 12)	1.677	970
Rashodi indirektnih otpisa za rizike po ostalim plasmanima (Napomena 15)	15.202	8.207
Rashodi indirektnih otpisa za rizike na ostala potraživanja (Napomena 10)	593	980
Rashodi rezervisanja za rizike po vanbilansnoj rizičnoj aktivi (Napomena 21)	<u>1.117</u>	<u>2.247</u>
Ukupno	<u>29.627</u>	<u>25.631</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

b) Ostali prihodi iz operativnog poslovanja odnose se na:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihode po osnovu otkupljenih potraživanja	1.425	1.557
Prihode po osnovu zakupa	462	443
Ostale operativne prihode	238	208
Ukupno	2.125	2.208

c) Troškovi proizvodnih usluga odnose se na:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica	4.058	3.348
Troškovi PTT saobraćaja i slični troškovi	1.531	1.165
Troškovi transporta novca	1.190	1.017
Troškovi marketinga	1.477	1.213
Troškovi tekućeg i investicionog održavanja osnovnih sredstava	1.132	921
Troškovi elektronskog bankarstva	404	418
Ostali troškovi proizvodnih usluga	969	557
Ukupno	10.761	8.639

d) Nematerijalni troškovi odnose se na:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Troškovi obezbjeđenja objekata, arhiviranja dokumentacije i dr.	3.160	2.327
Troškovi osiguranja depozita, radnika i osnovnih sredstava	2.623	1.784
Troškovi eksternih usluga	1.118	913
Troškovi održavanja prostorija	453	380
Ostali troškovi nematerijalnih usluga	1.622	2.029
Ukupno	8.976	7.433

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Ostali prihodi		
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.101	1.047
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	22	50
Prihodi od smanjenja obaveza	1.180	309
Prihodi od dividendi	62	1
Viškovi	5	6
Ostali prihodi	<u>717</u>	<u>344</u>
	<u>3.087</u>	<u>1.757</u>
Ostali rashodi		
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	343	294
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	194	48
Gubici po osnovu prodatih materijalnih vrijednosti	586	315
Rashodi po osnovu obezvrjeđenja materijalne aktive	783	433
Rashodi po osnovu sudskih rješenja i vansudskog poravnjanja	13	266
Manjkovi	3	9
Ostali rashodi	<u>263</u>	<u>449</u>
	<u>2.185</u>	<u>1.814</u>
Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda	<u>902</u>	<u>(57)</u>

7. PRIHODI I RASHODI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Prihodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Prihodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	2.212	807
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	<u>9.861</u>	<u>10.035</u>
	<u>12.073</u>	<u>10.842</u>
Rashodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	58	277
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	<u>7.183</u>	<u>6.696</u>
	<u>7.241</u>	<u>6.973</u>
Dobitak od promjene vrijednosti imovine i obaveza	<u>4.832</u>	<u>3.869</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. POREZ NA DOBIT

Tekući porez na dobit za 2013. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj.

Komponente poreza na dobit za 2013. godinu su:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Tekući porez na dobit	1.555	1.650
Odloženi porez na dobit	21	(22)
Ukupno	1.576	1.628

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2013. i 2012. godinu može se dalje analizirati na sljedeći način:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Dobit prije oporezivanja	11.693	11.681
Računovodstveni rezultat pomnožen propisanom poreskom stopom od 10%	1.169	1.168
Poreski efekti troškova koji se ne priznaju za svrhe poreza na dobit	386	482
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	1.555	1.650

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnovice. Na dan 31. decembra 2013. godine odložene poreske obaveze u bilansu stanja iznose 102 hiljade KM, a na dan 31. decembra 2012. godine iznose 82 hiljade KM.

9. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	2013.	2012.
Neto dobit koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	10.117.382	10.053.148
Ponderisani prosječni broj običnih akcija	85.784.952	70.863.294
Zarada po akciji	0,118	0,142

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. GOTOVINA, GOTOVINSKI EKVIVALENTI, ZLATO I POTRAŽIVANJA IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i zlato		
Blagajna u domaćoj valuti	13.505	8.960
Blagajna u stranoj valuti	9.450	9.626
Žiro račun poslovne jedinice	1.107	591
Devizni računi kod ino banaka - izdvojeni depozit	1.422	1.774
Devizni računi kod ino banaka	<u>49.347</u>	<u>57.335</u>
	74.831	78.286
Ostala potraživanja		
Ispravka vrijednosti za ostala potraživanja	<u>29.784</u> (1.054)	<u>12.973</u> (980)
	28.730	11.993
Ukupno	<u>103.561</u>	<u>90.279</u>

Izdvojena novčana sredstva u iznosu 1.422 hiljada KM su izdvojena sredstva na računu kod Deutsche Bank na ime obezbeđenja kontra-garancija.

Ostala potraživanja se odnose na sljedeće:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Dati avansi po drugim osnovama	4.699	4.558
Potraživanja od zaposlenih (za naknadu štete i sl.)	144	162
Potraživanja za plaćanja po garanciji	792	792
Namjenski depozit za obavljanje platnih transakcija sa karticama	1.192	1.247
Potraživanja po datim sredstvima - posrednički poslovi sa institucijama javnog sektora	<u>19.917</u>	-
Potraživanja od banaka i drugih pravnih lica za gotovinske isplate	-	1.401
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Nove banke	672	-
Potraživanja od klijenta po osnovu raspoređenog priliva	147	2.141
Potraživanja za date depozite na ime licitacije za sudske sporove	107	581
Čekovi u stranoj valuti	45	105
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	199	169
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	<u>1.870</u>	<u>1.817</u>
Ukupno	<u>29.784</u>	<u>12.973</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(1.054)</u>	<u>(980)</u>
Neto vrijednost ostalih potraživanja	<u>28.730</u>	<u>11.993</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. GOTOVINA, GOTOVINSKI EKVIVALENTI, ZLATO I POTRAŽIVANJA IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

Potraživanja po datim sredstvima za posredničke poslove sa institucijama javnog sektora u iznosu od 19.917 hiljada KM, iskazana su u skladu sa Ugovorom o finansijskom posredovanju, koji je zaključen dana 6. juna 2013. godine između Nove banke a.d. Banja Luka i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske. U skladu sa ovim Ugovorom Banka se saglasila da za račun dužnika izvrši isplatu tekućih obaveza po osnovu podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela krajnjim korisnicima podsticaja.

Promjene na ispravkama vrijednosti su sljedeće:

	<u>31.12.2013.</u> <u>KM hiljada</u>	<u>31.12.2012.</u> <u>KM hiljada</u>
Stanje na početku godine	980	-
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	593	980
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	<u>(519)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. Decembra	1.054	980

11. DEPOZITI I KREDITI U DOMAĆOJ I STRANOJ VALUTI

	<u>31.12.2013.</u> <u>KM hiljada</u>	<u>31.12.2012.</u> <u>KM hiljada</u>
Depoziti i krediti u domaćoj valuti - sredstva kod Centralne banke BiH	137.147	143.625
Ukupno	137.147	143.625

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2013. godine. Prosječna obavezna rezerva za navedeni period iznosi 118.606 hiljada KM i uključuje prosječnu obaveznu rezervu do jedne godine u iznosu od 46.221 hiljadu KM, prosječnu obaveznu rezervu preko jedne godine u iznosu od 42.155 hiljada KM i iznos veći od obavezne rezerve u iznosu od 30.230 hiljada KM.

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti sredstva izražena. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju tih sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji prethodi periodu obračuna. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca prvog, jedanaestog i dvadesetprvog dana, a završava se desetog, dvadesetog i posljednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna, dostavi Centralnoj banci Bosne i Hercegovine izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. DEPOZITI I KREDITI U DOMAĆOJ I STRANOJ VALUTI (nastavak)

Odlukom o izmjenama drugog novog prečišćenog teksta Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknada na iznos sredstava rezervi, koja se primjenjuje od 1. februara 2011. godine definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka BiH iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine (kratkoročni depoziti i pozajmljena sredstva) i 7% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim dospećem preko jedne godine (dugoročni depoziti i pozajmljena sredstva). Centralna banka BiH obračunava naknadu na iznos sredstava na računu rezerve i to: na iznos obavezne rezerve i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

U skladu sa Odlukom o izmjenama drugog novog prečišćenog teksta Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos sredstava rezervi od 30. juna 2011. godine, a koja se primjenjuje od 1. avgusta 2011. godine izmjenjen je iznos naknade koju Centralna banka obračunava na iznos sredstava na računima rezerve i to: na iznos obavezne rezerve 70% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

12. POTRAŽIVANJA ZA KAMATU I NAKNADU, POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Potraživanja za kamatu i naknadu	7.987	6.836
Druga potraživanja	1.932	526
	9.919	7.362
Ispravka vrijednosti	(2.442)	(1.877)
Ukupno	7.477	5.485
 Promjene na ispravkama vrijednosti su sljedeće:		
	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Stanje na početku godine	1.877	1.782
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	1.677	970
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	(1.112)	(809)
Isknjižavanje ispravke vrijednosti	-	(66)
Stanje na kraju godine	2.442	1.877

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DATI KREDITI I DEPOZITI

a) Pregled po korisnicima kredita

	Kratkoročni KM hiljada	Dugoročni KM hiljada	Ukupno 2013. KM hiljada	Kratkoročni KM hiljada	Dugoročni KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Dati krediti:						
- Preduzeća	129.671	345.390	475.061	106.121	336.274	442.395
- Javna i državna preduzeća	4.431	86.616	91.047	394	68.876	69.270
- Vlada	3.868	122.484	126.352	-	133.851	133.851
- Stanovništvo	24.386	319.598	343.984	22.173	198.053	220.226
- Ostali komitenti	3.101	5.796	8.897	2.508	4.411	6.919
Krediti i plasmani komitentima (bruto)	165.457	879.884	1.045.341	131.196	741.465	872.661
Ispravka vrijednosti	(1.788)	(23.120)	(24.908)	(5.426)	(18.770)	(24.196)
Krediti i plasmani komitentima (neto)	163.669	856.764	1.020.433	125.770	722.695	848.465

b) Ročnost dospijeća kredita

Ročnost dospijeća kredita klijentima, prema roku dospijeća, sa stanjem na dan 31. decembar je sljedeća:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Do 30 dana	60.967	22.821
Od 1 do 3 mjeseca	60.727	52.068
Od 3 do 12 mjeseci	235.076	202.520
Od 1 do 5 godina	443.968	402.529
Preko 5 godina	244.603	192.723
Krediti korisnicima na dan 31. decembra (bruto)	1.045.341	872.661
Ispravka vrijednosti	(24.908)	(24.196)
Krediti korisnicima na dan 31. decembra (neto)	1.020.433	848.465

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DATI KREDITI I DEPOZITI (nastavak)

c) Koncentracija kredita korisnicima

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. decembra po granama djelatnosti je sljedeća:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Poljoprivreda, lov i ribolov	25.002	25.006
Rudarstvo i industrija	239.604	207.420
Građevinarstvo	58.580	41.995
Trgovina	139.703	143.975
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	15.339	9.822
Transport, skladištenje, telekomunikacije	22.205	24.664
Finansije	25.915	67.953
Trgovina nekretninama	7.819	4.657
Administracija, druge javne usluge	126.352	96.538
Ostalo	384.822	250.631
	1.045.341	872.661
Ispravka vrijednosti	(24.908)	(24.196)
Neto krediti	1.020.433	848.465

d) Promjene na ispravkama vrijednosti kredita su sljedeće:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Stanje na početku godine	24.196	22.229
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	11.038	13.227
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	(10.326)	(11.260)
Stanje na dan 31. decembra	24.908	24.196

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U sljedećoj tabeli dat je pregled hartija od vrijednosti po namjeni:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Hartije od vrijednosti namjenjene trgovaju		
Obveznice Republike Srpske	32.013	31.606
Trezorski zapisi Republike Srpske	24.828	-
Obveznice stare devizne štednje Republike Srpske	1.211	-
Obveznice ratne štete Republike Srpske	120	-
Ostale hartije od vrijednosti drugih pravnih lica	3.121	2.151
Neto vrijednost na dan 31. decembra	61.293	33.757
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća		
Obveznice Republike Srpske	91	56
Ostale obveznice	114	142
Neto vrijednost na dan 31. decembra	205	198
Učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
Učešća u kapitalu	2.028	2.029
Ispravka vrijednosti	(263)	(263)
Ispravka vrijednosti po osnovu usklađivanja hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju sa tržišnom vrijednošću (Napomena 22 - kapital)	(80)	-
Neto vrijednost na dan 31. decembra	1.685	1.766
Stanje na dan 31. decembra	63.183	35.721

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Ostupanje od fer vrijednosti	Stanje na dan 31.12.2013. godine
Obveznice RS	15.11.2011.	18.11.2018.	5,00%	27.150	863	28.013
Obveznice RS	23.04.2012.	26.04.2019.	6,00%	4.000	-	4.000
Ukupno				31.150	863	32.013

Banka je u toku 2013. godine imala ulaganja u Trezorske zapise Republike Srpske. Pregled Trezorskih zapisa sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Ostupanje od fer vrijednosti	Stanje na dan 31.12.2013. godine
Trezorski zapisi RS	21.01.2013.	21.01.2014.	3,83%	4.816	173	4.989
Trezorski zapisi RS	26.09.2013.	27.03.2014.	3,21%	14.764	124	14.888
Trezorski zapisi RS	23.12.2013.	24.06.2014.	2,08%	4.949	2	4.951
Ukupno				24.529	299	24.828

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSTALI PLASMANI I AVR

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Otkupljena potraživanja	35.419	13.613
Dospjeli plasmani i tekuća dospijeća dugoročnih plasmana u domaćoj valuti	51.863	37.114
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima	3.159	2.746
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po HoV	224	225
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamat za rentnu Štednju	6.121	4.100
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	1.605	1.166
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	342	83
Ostali plasmani u stranoj valuti	45	112
Dospjeli plasmani i tekuća dospijeća dugoročnih plasmana u stranoj valuti	2.668	3.612
Ostali plasmani	161	272
Ukupno	101.607	63.043
Ispravka vrijednosti	(20.205)	(13.654)
Stanje na dan 31. decembra	81.402	49.389

Promjene na ispravkama vrijednosti ostalih plasmana bile su sljedeće:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Stanje na početku godine	13.654	11.572
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	15.202	8.207
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	(8.651)	(3.724)
Isknjižavanje ispravke vrijednosti	-	(2.401)
Stanje na dan 31. decembra	20.205	13.654

16. ZALIHE

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Sredstva stečena naplatom potraživanja:		
- zemljište	2.242	1.133
- nekretnine	7.167	4.433
- oprema	1.525	735
Ostale zalihe	558	638
Ukupno	11.492	6.939
Ispravka vrijednosti sredstva stečenih naplatom potraživanja	(1.001)	(644)
Ispravka vrijednosti ostalih zaliha	(171)	(48)
Stanje na dan 31. decembra	10.320	6.247

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. OSNOVNA SREDSTVA I ULAGANJA U NEKRETNINE

Osnovna sredstva i promjene na osnovnim sredstvima u toku 2013. i 2012. godine prikazana su kako slijedi:

	Zemljište KM hiljada	Poslovne zgrade KM hiljada	Oprema i ostala sredstva KM hiljada	Osnovna sredstva u pripremi i avansi KM hiljada	Investicione nekretnine KM hiljada	Ukupno KM hiljada
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 1.1.2012.	4.804	9.818	23.549	812	-	38.983
Nova ulaganja	-	-	-	4.434	-	4.434
Transfer	20	1.103	3.011	(4.134)	-	-
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	5.626	-	-	5.626
Prodaja	-	(184)	(453)	-	-	(637)
Otpis	-	-	(276)	-	-	(276)
Stanje na dan 31.12.2012.	4.824	10.737	31.457	1.112	-	48.130
Stanje na dan 1.1.2013.	4.824	10.737	31.457	1.112	-	48.130
Nova ulaganja	462	-	-	7.601	-	8.063
Transfer	-	994	6.025	(7.019)	-	-
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	612	-	-	612
Prenos na investicione nekretnine	(462)	(484)	-	-	946	-
Prodaja	-	(938)	(563)	-	-	(1.501)
Otpis/rashodovanje	-	-	(3.327)	-	-	(3.327)
Stanje na dan 31.12.2013.	4.824	10.309	34.204	1.694	946	51.977
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 1.1.2012.	-	418	16.680	-	-	17.098
Amortizacija	-	133	2.462	-	-	2.595
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	2.299	-	-	2.299
Prodaja	-	(8)	(384)	-	-	(392)
Otpis	-	-	(238)	-	-	(238)
Stanje na dan 31.12.2012.	-	543	20.819	-	-	21.362
Stanje na dan 01.01.2013.	-	543	20.819	-	-	21.362
Amortizacija	-	131	2.638	-	-	2.769
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	315	-	-	315
Prodaja	-	(13)	(371)	-	-	(384)
Otpis	-	(4)	(3.294)	-	-	(3.298)
Stanje na dan 31.12.2013.	-	657	20.107	-	-	20.764
Neto vrijednost						
Stanje na dan 31.12.2013.	4.824	9.652	14.097	1.694	946	31.213
Stanje na dan 31.12.2012.	4.824	10.194	10.638	1.112	-	26.768

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka nema građevinske objekte založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza. Banka posjeduje listove nepokretnosti za građevinske objekte.

Uprava Banke smatra da na dan 31. decembra 2013. godine nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja Banke nisu obezvrnjedena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna ulaganja i promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2013. i 2012. godine prikazana su kako slijedi:

	Nematerijalna sredstva	Licence, softveri	Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 1.1.2012. godine	<u>4.508</u>	<u>6.033</u>	<u>485</u>	<u>11.026</u>
Nova ulaganja	-	-	5.005	5.005
Transfer	2.829	218	(3.047)	-
Prenos na osnovna sredstva	(5.626)	-	-	(5.626)
Rashodovanje	(57)	-	-	(57)
Stanje na dan 31.12.2012.godine	<u>1.654</u>	<u>6.251</u>	<u>2.443</u>	<u>10.348</u>
Stanje na dan 1.1.2013.godine	<u>1.654</u>	<u>6.251</u>	<u>2.443</u>	<u>10.348</u>
Nova ulaganja	-	-	112	112
Transfer	673	1.297	(1.970)	-
Prenos na osnovna sredstva	(612)	-	-	(612)
Rashodovanje	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2013.godine	<u>1.715</u>	<u>7.548</u>	<u>585</u>	<u>9.848</u>
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje na dan 1.1.2012.godine	<u>3.274</u>	<u>3.069</u>	-	<u>6.343</u>
Amortizacija	496	983	-	1.479
Prenos na osnovna sredstva	(2.299)	-	-	(2.299)
Rashodovanje	(57)	-	-	(57)
Stanje na dan 31.12.2012.godine	<u>1.414</u>	<u>4.052</u>	-	<u>5.466</u>
Stanje na dan 1.1.2013.godine	<u>1.414</u>	<u>4.052</u>	-	<u>5.466</u>
Amortizacija	508	787	-	1.295
Prenos na osnovna sredstva	(315)	-	-	(315)
Rashodovanje	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2013.godine	<u>1.607</u>	<u>4.839</u>	-	<u>6.446</u>
Neto vrijednost				
Stanje na dan 31.12.2013.godine	<u>108</u>	<u>2.709</u>	<u>585</u>	<u>3.402</u>
Stanje na dan 31.12.2012.godine	<u>240</u>	<u>2.199</u>	<u>2.443</u>	<u>4.882</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA

Obaveze po depozitima i kreditima na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine čine:

	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>	31.12.2012. <i>KM hiljada</i>
Obaveze po osnovu depozita	1.074.122	847.246
Obaveze po osnovu dugoročnih kredita	214.379	211.950
Ostalo	45	7
Ukupno	1.288.546	1.059.203

a) Obaveze za depozite

Depoziti po korisnicima

	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>	31.12.2012. <i>KM hiljada</i>
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	7.904	3.807
Javna i državna preduzeća	168.283	172.273
Privreda	118.042	78.347
Vanprivreda	106.647	74.476
Vlada i vladine institucije	106.962	114.574
Strana lica	985	653
Domaća fizička lica	420.735	277.249
Ukupno kamatonosni depoziti	929.558	721.379
Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	1.255	2.016
Javna i državna preduzeća	4.284	403
Privreda	36.564	40.404
Vanprivreda	395	204
Vlada i vladine institucije	9.931	1.360
Strana lica	7.292	13.204
Domaća fizička lica	84.755	68.188
Ostalo	88	88
Ukupno nekamatonosni depoziti	144.564	125.867
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan 31.decembar	1.074.122	847.246

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

a) Obaveze za depozite

Depoziti po ročnosti

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Tekući računi i depoziti po viđenju		
Vlada i vladine institucije	74.206	86.822
Privreda	128.394	96.693
Banke i bankarske institucije	1.110	1.757
Stanovništvo	116.392	98.737
Ostali tekući računi i depoziti po viđenju	<u>28.368</u>	<u>14.722</u>
Ukupno depoziti po viđenju	<u>348.470</u>	<u>298.731</u>
Kratkoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	20.470	4.077
Privreda	30.026	40.123
Banke i bankarske institucije	1.178	178
Stanovništvo	34.779	28.924
Ostali	<u>21.392</u>	<u>17.919</u>
Ukupno kratkoročni depoziti	<u>107.845</u>	<u>91.221</u>
Dugoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	22.217	25.035
Privreda	169.133	155.554
Banke i bankarske institucije	6.871	3.888
Stanovništvo	362.026	230.570
Ostali	<u>57.560</u>	<u>42.247</u>
Ukupno dugoročni depoziti	<u>617.807</u>	<u>457.294</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.074.122</u>	<u>847.246</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

b) Obaveze za kredite

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Obaveze po dugoročnim kreditima		
Investicione razvojne banke Republike Srpske-Fond za razvoj i zapošljavanje	1.479	2.833
Investicione razvojne banke Republike Srpske-Fond stanovanja Republike Srpske	50.962	49.716
Investicione razvojne banke Republike Srpske-Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	87.108	84.631
Investicione razvojne banke Republike Srpske-Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	42.639	34.621
Ministarstvo finansija Republike Srpske (Ministarstvo poljoprivrede, Šumarstva i vodoprivrede RS, Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata po Projektu razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja IFAD)	1.081	1.275
Ministarstvo finansija Republike Srpske po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	620	946
Federalno ministarstvo finansija po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	1.396	1.725
Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	799	1.349
Federalno Ministarstvo Finansija i Fondacija za održivi razvoj (ODRAZ)	657	863
Svjetska banka IBRD	23.311	26.503
Investicione razvojne banke Republike Srpske -Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske -Svjetska banka - IBRD	-	1.422
Međunarodna finansijska korporacija (IFC)	4.327	6.066
Ukupno obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	214.379	211.950

Na dan 31. decembra 2013. godine tekuća dospeća za obaveze po dugoročnim kreditima iznose 30.166 hiljada KM (31. decembra 2012. godine iznose 27.447 hiljada KM).

Banka na dan 31. decembra 2013. godine nema iskazane obaveze prema Međunarodnoj finansijskoj korporaciji (IFC), obzirom da je sve obaveze izmirila 17. juna 2013. godine u skladu sa Ugovorom o kreditnoj liniji potписанog između Banke i Međunarodne finansijske korporacije dana 9. maja 2006. godine.

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investicione razvojna banka Republike Srpske (IRB RS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospijeća od 3 do 20 godina i godišnjom kamatnom stopom od 1,20% do 4,29%. Sredstva su primljena u cilju kreditiranja: poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, za jedinice lokalne samouprave, kao i za stambene kredite stanovništva

Obaveze po dugoročnim kreditima prema The European Fund for Southeast Europe (EFSE) su iskazane u skladu sa okvirnim Ugovorom za dodjelu Pojedinačnih kredita zaključenim dana 26. juna 2006. godine između Evropskog Fonda za Jugoistočnu Evropu („Fond“) i Nove Banke a.d. Banja Luka. U skladu sa Ugovorom, kredit je povučen u iznosu od 17.000.000 EUR sa otplatom u polugodišnjim ratama (31. marta i 30. septembra) počev od 31. marta 2007. godine po godišnjoj stopi koja je jednaka zbiru šestomjesečne evropske međubankarske stope (EURIBOR) uvećane za maržu koja je navedena u predmetnom Ugovoru o Pojedinačnom kreditu.

Obaveze prema Svjetskoj banci (IBRD) u iznosu od 23.311 hiljada KM, iskazane su u skladu sa Ugovorom o subsidiarnom finansiranju (Svjetska banka IBRD) zaključenim 20. decembra 2010. godine između Investicione razvojne Banke Republike Srpske kao Jedinice za implementaciju Projekta, koja upravlja Fondom za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske i Nove banke a.d. Banja Luka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

b) Obaveze za kredite (nastavak)

Ugovorom je definisano da će Investiciono razvojna banka Republike Srpske proslijediti kreditna sredstva IBRD (Subsidijarno finansiranje) isključivo za finansiranje podzajmova ka korisnicima, i da će subsidijarno finansiranje prema Banci biti identično po iznosu, rokovima dospijeća i grejs periodu kao i podzajmovi Banke odobreni korisnicima. U skladu sa ugovorom Banka utvrđuje kamatnu stopu za krajnje korisnike u zavisnosti od procjene rizika krajnjeg korisnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja, pri čemu kamatna stopa za krajnje korisnike mora biti vezana za šestomjesečni EuroLibor uvećan za maržu koju utvrđuje Banka. Povučeni i neotplaćeni iznos Subsidijarnog finansiranja imaće kamatnu stopu jednaku prosječnoj vrijednosti EuroLibor za prethodni šestomjesečni period, kako ga obračunava Svjetska banka svakog 15. juna i 15. decembra plus maržu od 2%. Investiciono razvojna banka Republike Srpske će obračunavati i naplaćivati naknadu od Banke u iznosu od 0,25% jednokratno po svakom podzajmu koji će Banka odobriti krajnjem korisniku. Banka će otplaćivati iznos dospjele glavnice Subsidijarnog finansiranja u skladu sa otplatnim planom utvrđenim u relevantnim Aneksim ugovora o subsidijarnom finansiranju, i to kvartalno: 1. marta, 1. juna, 1. septembra i 1. decembra svake godine na račun koji odredi Investiciono razvojna banka Republike Srpske.

20. OBAVEZE ZA KAMATU I NAKNADU

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Obaveze za kamatu i naknadu u domaćoj valuti	58	94
Obaveze za kamatu i naknadu u stranoj valuti	-	-
Ukupno obaveze za kamatu i naknadu	58	94

21. OSTALE OBAVEZE I PVR

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke i ostala rezervisanja	2.105	2.988
Subordinirane obaveze	28.611	18.740
Ostale obaveze	24.912	24.310
Ukupno	55.628	46.038

a) Rezervisanja

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke	1.663	2.615
Rezervisanja za otpremnine	293	305
Rezervisanja za sudske sporove	125	45
Rezervisanja za ostale obaveze (Napomena 5d)	24	23
Ukupno rezervisanja	2.105	2.988

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)

Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke i za ostala rezervisanja

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Rezervisanja za vanbilansne stavke		
Stanje na početku godine	2.615	2.262
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5a)	1.117	2.247
Ukidanje rezervisanja (Napomena 5a)	<u>(2.069)</u>	<u>(1.894)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.663</u>	<u>2.615</u>
 Rezervisanja za otpremnine		
Stanje na početku godine	305	341
Rezervisanja u tekućoj godini	-	-
Ukidanje rezervisana (Napomena 5)	<u>(12)</u>	<u>(36)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>293</u>	<u>305</u>
 Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	45	62
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5)	80	49
Ukidanje rezervisanja (Napomena 5)	<u>-</u>	<u>(66)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>125</u>	<u>45</u>
 b) Subordinirane obaveze		
	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u domaćoj valuti	28.000	18.000
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u stranoj valuti	<u>611</u>	<u>740</u>
Ukupno subordinirane obaveze na dan 31. decembra	<u>28.611</u>	<u>18.740</u>

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u domaćoj valuti u ukupnom iznosu od 28.000 hiljada KM, datiraju iz 2011. godine u iznosu od 10.000 hiljada KM, iz 2012. godine u iznosu od 8.000 hiljada KM i iz 2013. godine u iznosu od 10.000 hiljada KM.

Po osnovu obaveza subordiniranog duga u iznosu od 10.000 hiljada KM, Skupština akcionara Banke je dana 11. maja 2011. godine, a na osnovu saglasnosti Agencije za bankarstvo Republike Srpske, donijela odluku o emitovanju XVII emisije HoV, Prve emisije obveznica javnom ponudom u ukupnom iznosu od 10.000.000 KM. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je dana 04. avgusta 2011. godine donijela Rješenje kojim se proglašava sedamnaesta emisija hartija od vrijednosti (prva emisija obveznica) uspješnom i upisuje u registar emitentata. U skladu sa odlukom o emitovanju Prve emisije obveznica javnom ponudom, emitovane su obveznice sa rokom dospijeća od 7 godina, uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 8%. U toku prve 3 godine od dana upisa obveznica, Banka će isplaćivati kamatu dva puta godišnje (grace period), a nakon isteka perioda od 3 godine, Banka će u naredne četri godine polugodišnje isplaćivati glavnici u osam jednakih iznosa, zajedno sa pripadajućom kamatom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)

b) Subordinirane obaveze (nastavak)

Za obaveze subordiniranog duga u iznosu od 8.000 hiljada KM, Nadzorni odbor Banke je 21. novembar 2012. godine, a u skladu sa odlukom Skupštine akcionara Banke od 10. maja 2012. godine i saglasnosti Agencije za bankarstvo Republike Srpske od 14. novembra 2012. godine usvojio Odluku o emitovanju XIX emisije HoV, Drugoj emisije obveznica javnom ponudom kojom se emituje 80.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 8.000.000 KM uz kamatnu stopu 8% godišnje, rokom otplate 7 godina uz grace period 5 godina sa jednakim polugodišnjim otplatama nakon isteka grace perioda. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je dana 31. decembra 2012. godine donijela Rješenje kojim se proglašava druga emisija obveznica javnom ponudom uspješnom i upisuje se u registar emitentata. U skladu sa Rješenjem Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka u roku od 5 godina, a i nakon isteka roka od 5 godina ne smije vršiti otplatu subordiniranog duga, ako bi se kapital Banke smanjio ispod propisanog, kao i da je Banka dužna da za početak otplate subordiniranog duga traži prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Nadzorni odbor Banke je 12. februara 2013. godine, donio Odluku o emitovanju XIX emisije HoV, Trećoj emisiji obveznica javnom ponudom kojom se emituje 100.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 10.000.000 KM uz kamatnu stopu 8% godišnje, rokom otplate sedam godina uz grace period 5 godina sa jednakim polugodišnjim otplatama nakon isteka grace perioda. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je dana 30. aprila 2013. godine donijela Rješenje kojim se proglašava treća emisija obveznica javnom ponudom uspješnom i upisuje se u registar emitentata. U skladu sa Rješenjem Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka u roku od 5 godina, a i nakon isteka roka od 5 godina ne smije vršiti otplatu subordiniranog duga, ako bi se kapital Banke smanjio ispod propisanog, kao i da je Banka dužna da za početak otplate subordiniranog duga traži prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Obveznice Prve emisije u iznosu od 10.000.000 KM, kupili su: Fond za razvoj i zapošljavanje RS (2.500.000 KM), Fond za restituciju RS (2.500.000 KM) i Akcijski fond RS (5.000.000 KM), obveznice Druge emisije u iznosu od 8.000.000 KM, kupili su: Fond za razvoj za zapošljavanje RS (2.000.000 KM), Fond za restituciju RS (2.000.000 KM) i Akcijski fond RS (4.000.000 KM), a obveznice Treće emisije u iznosu od 10.000.000 KM, kupili su: Fond za razvoj za zapošljavanje RS (5.000.000 KM) i Akcijski fond RS (5.000.000 KM).

Banka na dan 31. decembra 2013. godine, takođe ima subordinirani dug u stranoj valuti u iznosu od 611 hiljada KM i odnosi se na obaveze za kredit povučen od USAID-a. Banka je u toku 2003. godine kupila kreditni portfolio od USAID-a za iznos od 4.825 hiljada KM. Iznos od 2.895 hiljada KM plaćen je u avgustu 2003. godine, dok je za preostali iznos od 1.930 hiljada KM zaključen Ugovor o subordiniranom kreditu. Saglasno Ugovoru o subordiniranom kreditu, Banka je u obavezi da subordinirane obaveze plati u jednakim kvartalnim ratama počev od 1. decembra 2003. godine do 1. septembra 2018. godine, uz fiksnu kamatnu stopu EuroLibor na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)****c) Ostale obaveze**

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Obaveze prema dobavljačima	301	370
Obaveze po osnovu uplate osnivačkog uloga drugih preduzeća	413	411
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	3.245	2.284
Razgraničeni prihodi - unaprijed naplaćena naknada	6.682	5.031
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u domaćoj valuti	6.216	4.166
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u stranoj valutni	4.429	3.301
Razgraničene obaveze za ostale obračunate prihode	337	477
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	413	159
Obaveze za poreze i doprinose	39	133
Obaveze za druge poreze, doprinose i naknade	118	77
Obaveze za porez na dodatu vrednost	164	-
Obaveze za porez na dobit	134	484
Obaveze za odložene poreske obaveze	102	82
Obaveze za neto zarade	71	196
Obaveze za doznake u inostranstvu	-	6.208
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	338	111
Obaveze po komisionim poslovima	134	135
Obaveze po primljenim sredstvima - neraspoređeni priliv	774	-
Ostale obaveze	1.002	685
Ukupno	24.912	24.310

22. KAPITAL**Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Akcionarski kapital-obične akcije	85.785	70.863
Emisiona premija	8.070	8.070
Neraspoređena dobit iz ranijeg perioda	1	7.881
Neraspoređena dobit tekuće godine	10.117	10.053
Rezerve iz dobiti	5.739	3.338
Posebne rezerve za procijenjene kreditne gubitke	4.274	5.321
Revalorizacione rezerve	(80)	-
Ukupno	113.906	105.526

Akcijski kapital

Ukupan akcionarski kapital Banke na dan 31. decembra 2013. godine sastoji se od 85.784.952 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM (31. decembar 2012. godine: 70.863.294 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. KAPITAL (nastavak)

Struktura kapitala Banke (nastavak)

Skupština Banke je 31. maja 2013. godine donijela Odluku o XX emisiji hartija od vrijednosti (sedamnaesta emisija akcija) iz neraspoređene dobiti za 2011. i 2012. godinu. Iznos emisije je 14.921.658 KM, podjeljen u 14.921.658 običnih akcija klase A, čija je nominalna vrednost 1 KM. Ukupan iznos registrovanog kapitala nakon okončanja XVII emisijske akcije iznosi 85.784.952 KM. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dana 22. maja 2013. godine, donijela Rješenje kojim se daje saglasnost Novoj banci a.d Banja Luka da izvrši XX emisiju hartija od vrijednosti (XVII emisiju akcija) po osnovu pretvaranja neraspoređene dobiti za 2011. i 2012. godinu u kapital u ukupnom iznosu od 14.921.658 KM. Na osnovu Rješenja Okružnog Privrednog suda Banja Luka od 20. novembra 2013. godine, ukupan iznos osnovnog kapitala Banke nakon emisije akcija iznosi 85.784.952 KM, podjeljen je na 85.784.952 obične akcije klase A, a nominalna vrijednost jedne akcije je 1 KM.

Najveći akcionari Banke na dan 31. decembra 2013. godine su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije	% učešća običnih akcija
Adriatic Fund B.V	30.646	35.72%
International Finance Corporation	6.751	7.87%
Avlijaš Goran	4.647	5.42%
Radanović Slobodan	4.553	5.31%
DUIF Invest Nova a.d.	3.936	4.59%
Prva group plc	2.630	3.07%
Gajić Zoran	2.072	2.41%
Prva osebna zavarovalnica d.d.	1.617	1.88%
Pavlović Gordan	1.607	1.87%
Ćurčić Slobodan	1.464	1.71%
Sivrić Zdenko	1.344	1.57%
Radovanović Radovan	1.149	1.34%
Andžić Milorad	1.054	1.23%
LD d.o.o.	1.044	1.22%
Babić Radislav	1.014	1.18%
Kaldera Kompani d.o.o.	910	1.06%
Lazarević Dušan	883	1.03%
Ostali	18.464	21.52%
Ukupno	85.785	100,00%

Sve gore navedene promjene akcionara Banke evidentirane su u jedinstvenoj evidenciji akcionara kod Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske.

Banka na dan 31. decembra 2013. godine ima novčani iznos kapitala u iznosu od 85.785 hiljada KM. Zakonom o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000 hiljada KM. Članom 90. stav 3. Zakona o bankama Republike Srpske, odnosno Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2013. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke iznosio je 13,00% (31. decembra 2012. godine: 13,20%).

Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 8.070 hiljada KM na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine se odnosi na pozitivnu razliku između uplaćene vrijednosti akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. KAPITAL (nastavak)

Struktura kapitala Banke (nastavak)

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom i propisima Republike Srpske i Statutom Banke i na dan 31. decembra 2013. godine iznose 5.739 hiljada KM.

U skladu sa zahtjevom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka je na dan 31. decembra 2013. godine u okviru rezervi iz kapitala formirala ostale rezerve u iznosu od 1.943 hiljade KM, koje su izdvojene iz dobiti a za pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu. Za navedeni iznos Banka je umanjila posebne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti u iznosu od 1.943 hiljade KM i ove rezerve se mogu koristiti za pokriće gubitka, povećanje zakonskih rezervi ili dokapitalizaciju Banke, dok preostali iznos rezervi iz kapitala u iznosu od 3.796 hiljada KM je raspoloživ za pokriće gubitka iz poslovanja. U skladu sa instrukcijama Agencije za bankarstvo Republike Srpske, gore pomenuti iznos je potrebno iskazati u okviru bilansne pozicije rezerve kapitala na posebnom analitičkom računu.

Posebne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti

Posebne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti formirane su u skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Izmjenom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, banke nisu u obavezi da počev od 31. decembra 2013. godine vrše pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu. U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom, nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavljaju odbitnu stavku od kapitala banke.

Na dan 31. decembra 2013. godine rezerve za kreditne gubitke iznose 4.274 hiljade KM, i iste se odnose na posebne rezerve za kreditne gubitke koje su formirane 1. januara 2010. godine u skladu sa izmjenjenim računovodstvenim propisima i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Posebne rezerve za procijenjene kreditne gubitke tokom perioda povećane su za iznos 1.943 hiljade KM na teret dobiti, i iste su 31. decembra 2013. godine u skladu sa zahtjevom regulatora prenjete u ostale rezerve iz dobiti, kao što je već opisano u tački - Rezerve iz dobiti.

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2013. godine iznosi 10.118 hiljada KM, a obuhvata neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u iznosu od 1 hiljadu KM i ostvarenu neto dobit tekućeg perioda u iznosu od 10.117 hiljada KM.

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve na dan 31. decembra 2013. godine iznose (80) hiljada KM i formirane su kao rezultat svodenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**23. VANBILANSNE EVIDENCIJE**

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u sljedećoj tabeli:

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Aktivne vanbilansne evidencije		
Platne garancije	67.409	49.145
Činidbene garancije	151.120	104.479
Nepokriveni nostro akreditivi	378	1.277
Neopozive kreditne obaveze	60.522	67.593
 Ukupno aktivne vanbilansne evidencije	279.429	222.494

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi.

Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na odobrene a neiskorišćene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

24. SUDSKI SPOROVI

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je ustanovila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtijeva i pravnog savjeta Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskih sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudskim sporovima odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke. Na dan 31 decembra 2013. godine za sporove koji se vode protiv Banke, Uprava Banke procjenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procjenila odgovarajuću ispravku vrijednosti na teret rezultata poslovanja u tekućoj i prethodnim godinama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**25. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA**

Stanja na kraju godine i efekti transakcija sa članovima Uprave, Nadzornog odbora i ostalim ključnim osobljem i njima povezanim stranama su prikazani u sljedećoj tabeli.

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Kratkoročni krediti	5	1.173
Dugoročni krediti	2.612	2.032
Potraživanja po kreditnim karticama i pozajmicama po tekućim računima	55	-
Ostala aktiva	11	6
Depoziti	261	693
Obaveze za kamate i naknade	3	-
Ispravke vrijednosti	51	118
Ostale obaveze	17	20
Garancije	20	25
Prihodi od kamata	268	147
Rashodi od kamata	101	12
Prihodi od naknada	16	11

Iznos kredita odobrenih fizičkim licima koja su povezana sa Bankom (članovi Uprave, rukovodstvo Banke, lica sa značajnim vlasničkim interesom u Banci, uključujući i zaposlene) ne prelazi 1% osnovnog kapitala Banke za pojedinačna fizička lica. Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka ima odobrene kredite pravnim licima kod kojih ima učešće u kapitalu (Nova Leasing) u ukupnom iznosu od 166 hiljada KM, kao i kredit odobren akcionaru koji posjeduje preko 5% osnovnog kapitala Banke u iznosu od 910 hiljada KM (kredit je obezbijeden kvalitetnim kolateralom).

Plasiranje sredstava povezanim licima vrši se po standardnim tržišnim uslovima i u skladu sa poslovnom politikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM****26.1. Uvod**

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, mjerjenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primjenom drugih vrsta kontrola. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je, u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. Banka je u osnovi izložena kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku. Osim toga, Banka posebno prati operativne rizike, rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je Banka izložena. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obavještavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promjene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sljedeći organi/tijela:

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za definisanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu prijedloga Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa Banke. Odlukom Nadzornog odbora Banke o prihvatljivom nivou rizika za Banku ili „Apetit za rizike“ definisani su osnovni parametri (limiti) za različite vrste rizika.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za sve vrste rizika. Prateći trendove pojedinih vrsta rizika Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje prijedloge i mjere za poboljšanje istih.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima odgovornost za praćenje sveobuhvatnog procesa rizika u Banci.

Interna revizija i interna kontrola

Proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše od strane interne revizije, koja ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Banke sa usvojenim politikama i procedurama, način upravljanja rizicima i efikasnost uspostavljenog sistema internih kontrola. Interna revizija diskutuje rezultate svog rada sa Upravom Banke i izvještava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke o svojim nalazima i preporukama, a Interna kontrola u skladu sa svojim programom rada, vrši provjeru funkcionisanja uspostavljenih internih kontrola u okviru samih organizacionih dijelova Banke.

Upravljanje rizicima

U Banci je organizovan Sektor za upravljanje rizicima, u okviru koga su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za upravljanje kreditnim rizikom,
- za ranu naplatu,
- za upravljanje spornim kreditima,
- za upravljanje operativnim rizicima i
- za upravljanje tržišnim rizikom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicim (nastavak)**

Procedurama koje se odnose na funkcionisanje svih odjeljenja u okviru Sektora za upravljanje rizicima, definisana su pravila i odgovornosti za praćenje usaglašenosti sa principima, politikama i limitima definisanim u Banci. U iste je uključeno praćenje rizika prema postavljenim limitima, kao i kompletno obuhvatanje rizika u sistemu mjerena i izvještavanja.

U implementaciji kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih Poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom se bavi upravljanjem kreditnim rizikom kako na nivou pojedinačne transakcije, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolia, a Odjeljenje za upravljanje spornim kreditima i Odjeljenje za ranu naplatu organizovani su sa ciljem potpune centralizacije procesa upravljanja kreditima u kašnjenju i naplate istih u što kraćem vremenskom roku uz najniže troškove za Banku.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizovano je Odeljenje za upravljanje tržišnim rizikom koje ima za cilj i upravljanje rizikom likvidnosti. Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava obaveze, zavisi prije svega od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti su uspostavljeni u okviru limita, definisanih Odlukom Nadzornog odbora o prihvativljivom nivou rizika i Planom poslovanja Banke, tako da obezbjeđuju sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava sve obaveze na dan dospijeća.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Banka sprovodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovog okruženja Banke. Za upravljanje rizikom likvidnosti Banka sprovodi i stres testove koji imaju za cilj da se identifikuju potencijalni likvidnosni gapovi koji mogu nastati u određenim vremenskim periodima i pod određenim uslovima i to: po osnovu odliva depozita, nemogućnosti transformacije dijelova aktive u likvidna sredstva, povećanog odliva gotovine i slično, te u skladu s tim i identificuje potencijalne dodatne izvore finansiranja koji će omogućiti pokriće nastalog gapa.

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja

Rizici Banke se mjere korišćenjem metoda koji odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procjenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste vjerovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posljedica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala vjerovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na politici, procedurama, definisanim i uspostavljenim limitima. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici. Ove informacije se prezentuju Upravi i Nadzornom odboru Banke. Izvještaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, mjerjenje tržišnog rizika, pokazatelje likvidnosti i drugo.

Koncentracije kreditnog rizika mogu da nastanu kada je određeni broj strana uključen u slične poslovne aktivnosti, ili posluju u istom regionu, ili kada imaju slične ekonomske karakteristike tako da se očekuje, da njihova mogućnost, da ispune svoje obaveze, bude pod uticajem sličnih promjena ekonomske ili druge prirode. Koncentracija ukazuje na relativnu osjetljivost poslovanja Banke na promjene koje pogadaju određenu industriju ili geografsko područje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja (nastavak)

Kako bi izbjegla prekomjernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smjernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

26.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispunji svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesечно i kvartalno praćenje), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolia.

U sproveđenju kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. U Sektoru za upravljanje rizicima, Banka ima Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom koje se bavi upravljanjem rizikom na nivou pojedinačne transakcije, segmenta i na nivou cijelog kreditnog portfolia.

Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom se kontinuirano razvija i osnovne aktivnosti istog su uspostavljanje, praćenje i kontrola primjene utvrđene politike, pravila, smjernica u svim segmentima kreditnog poslovanja, identifikacija rizika u procesu odobravanja plasmana kroz kontrolu odstupanja od utvrđenih standarda u procesu odobravanja plasmana, realnu ocjenu kvaliteta klijenta, adekvatnu procjenu vrijednosti kolateralu, odnosno instrumenata zaštite od neplaćanja, ograničenje rizika u smislu uspostavljanja limita i prihvatljivog nivoa rizika po segmentima, preuzimanje adekvatnih mjera radi zaštite kreditnog portfolia od negativnih kretanja i usklajivanje uslova kreditiranja sa nivoom preuzetog rizika. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da procjeni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mjere.

Cilj Banke je da kroz kreditnu politiku i program upravlja kreditnim rizikom, koristeći modele za ocjenu rizika, u najvećoj mogućoj mjeri odobrava plasmane koji nose nizak rizik.

Rizici srodnii kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, i po osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke prema određenoj grupi dužnika. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promjena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, utvrđuju se mjere bezbjednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja utvrđenih limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	31.12.2013. KM hiljada	31.12.2012. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	80.606	69.552
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	137.147	143.625
Potraživanja za kamatu i naknadu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	7.477	5.485
Dati krediti i depoziti	1.020.433	848.465
Hartije od vrijednosti	63.183	35.721
Ostali plasmani i AVR - dospjeli plasmani	34.603	27.357
Ostali plasmani i AVR - ostalo	<u>38.926</u>	<u>17.356</u>
Ukupno	1.382.375	1.147.561
Potencijalne obaveze	218.907	154.901
Neopozive obaveze	<u>60.522</u>	<u>67.593</u>
Ukupno	279.429	222.494
Ukupna izloženost riziku	1.661.804	1.370.055

U slučaju finansijskih instrumenata vrijednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

Detalji o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku svake od klase finansijskih instrumenata biće objelodanjeno u samim napomenama vezanim za specifične finansijske instrumente.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku

Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita kreditne izloženosti u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Maksimalna kreditna izloženost prema pojedinačnom klijentu na dan 31. decembar 2013. godine iznosi 27.518 hiljada KM (31. decembar 2012. godine: 28.294 hiljada KM).

Finansijska sredstva Banke prije uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika mogu se analizirati kroz sljedeća geografska područja:

	Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrijednosti	Dospjeli plasmani	Ostali plasmani i AVR	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno 2013.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Bosna i Hercegovina	29.837	137.147	7.477	1.020.433	63.183	34.603	38.926	279.429	1.611.035
Evropska Unija	50.769	-	-	-	-	-	-	-	50.769
Ukupno	80.606	137.147	7.477	1.020.433	63.183	34.603	38.926	279.429	1.661.804

	Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrijednosti	Dospjeli plasmani	Ostali plasmani i AVR	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno 2012.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Bosna i Hercegovina	10.443	143.625	5.485	848.465	35.721	27.357	17.356	222.494	1.310.946
Evropska Unija	59.109	-	-	-	-	-	-	-	59.109
Ukupno	69.552	143.625	5.485	848.465	35.721	27.357	17.356	222.494	1.370.055

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)**

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, prije uzimanja u obzir sredstva obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 2013. <u>KM hiljada</u>	Bruto maksimalna izloženost 2012. <u>KM hiljada</u>
Stanovništvo	359.953	233.529
Prerađivačka industrija	280.186	237.626
Trgovina	218.906	211.595
Finansijske usluge	51.858	32.874
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	30.661	27.608
Građevinarstvo	113.649	88.626
Transport	62.787	65.192
Usluge, ugostiteljstvo i turizam	16.830	10.057
Trgovina nekretninama	8.677	5.238
Vlada i državni organi	207.925	177.595
Banke i finansijske institucije	190.932	203.430
Ostalo	<u>119.440</u>	<u>76.685</u>
Ukupno	<u>1.661.804</u>	<u>1.370.055</u>

Kolaterali i drugi instrumenti zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći:

- Novčani depozit, hartije od vrijednosti, garancije osiguravajućih kuća i banaka, zalog na nepokretnu i pokretnu imovinu i jemstva.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te ukoliko ima potrebe traže se dodatna sredstva obezbijedenja u fazi odobravanja kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje ispravku vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Sljedeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u bilansu stanja, zasnovanim na sistemu kreditnog rejtinga Banke:

	Nedospjeli i neobezvrjeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeni KM hiljada	Pojedinačno obezvrjeni KM hiljada	Ukupno 31.12.2013. KM hiljada
	Visok Stepen KM hiljada	Standardni Stepen KM hiljada	Substandardni stepen KM hiljada			
Dati krediti i depoziti i dospjeli plasmani	971.424	29.868	4.432	11.342	37.970	1.055.036

	Nedospjeli i neobezvrjeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeni KM hiljada	Pojedinačno obezvrjeni KM hiljada	Ukupno 31.12.2012. KM hiljada
	Visok Stepen KM hiljada	Standardni Stepen KM hiljada	Substandardni stepen KM hiljada			
Dati krediti i depoziti i dospjeli plasmani	795.874	41.765	6.460	7.660	24.063	875.822

Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeni plasmani na dan 31. decembra 2013.i 31. decembra 2012. godine:

Stavke bilansa stanja	Do 30 dana KM hiljada	31 do 60 dana KM hiljada	61 do 90 dana KM hiljada	Više od 90 dana KM hiljada	Ukupno 31.12.2013. KM hiljada
Plasmani stanovništву	385	386	226	2.232	3.229
Korporativni plasmani	1.029	875	131	6.078	8.113
Ukupna finansijska sredstva	1.414	1.261	357	8.310	11.342

Stavke bilansa stanja	do 30 dana KM hiljada	31 do 60 dana KM hiljada	61 do 90 dana KM hiljada	Više od 90 dana KM hiljada	Ukupno 31.12.2012. KM hiljada
Plasmani stanovništву	175	135	69	2.181	2.560
Korporativni plasmani	799	694	196	3.411	5.100
Ukupna finansijska sredstva	974	829	265	5.592	7.660

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

Procjena obezvrjeđenja

Kriterijumi koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju uključuju: kašnjenje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova. Banka vrši procjenu obezvrjeđenja na dva nivoa, individualnom i grupnom.

Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U skladu sa prihvaćenom internom metodologijom Banka prvo sprovodi pojedinačna procjenjivanja da uvidi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju finansijskih sredstava koji su pojedinačno značajni kao i pojedinačna ili grupna procjenjivanja finansijskih sredstava koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti se zasniva na procjeni vremena plaćanja iznosa koji će biti naplaćeni iznos iz kojih se očekuje plaćanje u cjelini ili djelimično. Plasmani za koja se pojedinačno utvrđuje ispravka vrijednosti i za koje je gubitak priznat nisu uključena u grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti. Procjena obezvrjeđenja se vrši na svaki datum bilansa stanja osim u slučajevima kada nepredvidive okolnosti zahtijevaju mnogo veću pažnju i češću procjenu.

Individualna procjena se vrši za portfolio spornih plasmana i to za plasmane iznad određenog iznosa izloženosti koji je Banka definisala kao značajan iznos, a za portfolio spornih plasmana čija je pojedinačna izloženost ispod značajne, procjena se vrši uzimajući prosječne stope ispravke vrijednosti izračunate na bazi uzorka kroz individualne procjene za iznose izloženosti koji nisu značajni.

Grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti, plasmani su grupisani na osnovu sistema klasifikacije koji Banka koristi, uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su: tipovi kredita, vrste zaloge, postojanje potraživanja, dani kašnjenja i ostali bitni faktori. U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti za pravna lica, formira se matrica migracija koja analizira ukupan broj kredita koji su bili aktivni u prethodnom periodu, a koji su u tekućem periodu migrirali iz kategorija A i B u kategorije C,D i E ili su pak otplaćeni.

Procjena obezvrjeđenja kredita stanovništvu vrši se na osnovu matrica migracija koje se formiraju po grupama proizvoda uzimajući u obzir dane kašnjenja kao osnovni kriterijum. Matrica se za svaku grupu formira na način da se identifikuju partije koje su u tekućem periodu u odnosu na početni uporedni period, migrirale iz jednog intervala dana kašnjenja u drugi ili su pak otplaćene. Na osnovu tih migracija i broja otplaćenih partija, računaju se PD i Recovery rate koji su zatim osnov za izračun stopa ispravki vrijednosti u okviru svakog intervala dana kašnjenja, koje se primjenjuju na bilansnu izloženost klijenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.2. Kreditni rizik (nastavak)****Procjena obezvrjenja (nastavak)**

Procjena obezvrjenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srpske za uredne plasmane. Na vanbilansne izloženosti, prilikom izračuna ispravke vrijednosti primjenjuju se faktori konverzije na način da se sve vanbilansne izloženost, osim plativih garancija, ponderišu sa faktorom rizika 0,5.

Rezerve za kreditne gubitke

Za plasmane privredi i stanovništву, Banka takođe obračunava rezerve za procjenjene kreditne gubitke u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, odnosno, u skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Odlukom“).

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Izmjenom i dopunom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, Banka nije u obavezi da počev od 31. decembra 2013. godine vrši pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu. U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka, nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavljaju odbitnu stavku od kapitala banke.

Restrukturirani krediti

Pod restrukturiranim kreditima Banka smatra kredite i druge plasmane kod kojih je izvršeno restrukturiranje i promjena inicijalno ugovorenih uslova uslijed nemogućnosti klijenta da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorom definisanim uslovima i rokovima zbog problema u poslovanju i pogoršanja finansijskih pokazatelja. Na dan 31. decembra 2013. godine, bruto restrukturirani krediti i plasmani iznose 61.528 hiljada KM (31. decembra 2012. godine: 47.731 hiljada KM) i isti su klasifikovani u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

26.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospjele obaveze. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka putem sistema upravljanja aktivom i pasivom razmatrajući njenu likvidnost, prateći buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnoj osnovi vrši diversifikaciju svojih izvora finansiranja.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrijednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija. Banka takođe održava zahtjevani nivo obavezne rezerve novčanih sredstava u skladu sa zahtjevima Centralne banke Bosne i Hercegovine, kao i potrebna devizna sredstva kod ino-banaka za zadovoljavanje potreba klijenata. Osim toga Banka u skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti obezbjeđuje i dodatne izvore finansiranja koje može da koristi za potrebe održavanja likvidnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

U skladu sa zakonskim okvirima i internim limitima, politikama i procedurama, Banka upravlja ročnom usklađenošću tako što izrađuje projekciju cash flow-a, prateći nivo i koncentraciju depozita koji dospijevaju u ročnim razredima do 3 mjeseca i godinu dana, uvezvi u obzir vjerovatnoću odliva (stress testovi), priliv novih depozita, te projekcije plasmana u posmatranom periodu, kao i povrate po osnovu prethodno odobrenih kredita.

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospijeća istih.

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu ugovorenog odliva po finansijskim obavezama, projektovanu od strane Banke, na dan 31. decembra 2013. godine:

Aktiva	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2013. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	95.581	3.311	3.153	1.516	-	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	137.147	-	-	-	-	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.652	-	1.825	-	-	7.477
Dati krediti i depoziti	57.691	59.821	231.440	434.422	237.059	1.020.433
Hartije od vrijednosti	61.293	-	-	205	1.685	63.183
Ostali plasmani i AVR	51.551	8.625	18.520	146	2.560	81.402
Zalihе	10.320	-	-	-	-	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	419.235	71.757	254.938	436.289	275.919	1.458.138
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	275.908	119.451	503.043	305.883	84.261	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	58	-	-	-	-	58
Ostale obaveze i PVR	5.389	429	12.914	20.971	15.925	55.628
Ukupno obaveze	281.355	119.880	515.957	326.854	100.186	1.344.232
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2013. godine	137.880	(48.123)	(261.019)	109.435	175.733	113.906

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu očekivanog odliva po finansijskim obavezama, projektovan od strane Banke, na dan 31. decembra 2012. godine:

Aktiva	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	81.828	3.955	4.277	219	-	90.279
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	143.625	-	-	-	-	143.625
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	4.959	526	-	-	-	5.485
Dati krediti i depoziti	21.306	51.547	199.361	394.878	181.373	848.465
Hartije od vrijednosti	33.757	-	-	198	1.760	35.721
Ostali plasmani i AVR	34.740	1.841	9.730	-	3.078	49.389
Zalihе	6.247	-	-	-	-	6.247
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	26.768	26.768
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	4.882	4.882
Ukupno aktiva	326.462	57.869	213.368	395.295	217.867	1.210.861
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	226.492	83.925	327.995	333.828	86.963	1.059.203
Obaveze za kamatu i naknadu	94	-	-	-	-	94
Ostale obaveze i PVR	9.462	32	15.308	10.639	10.597	46.038
Ukupno obaveze	236.048	83.957	343.303	344.467	97.560	1.105.335
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2012. godine	90.414	(26.088)	(129.935)	50.828	120.307	105.526

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tabela pokazuje potencijalne i preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospjeća na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine:

	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Od 1 do 5 godina <i>KM hiljada</i>	Preko 5 godina <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Potencijalne obaveze	47.762	72.931	97.464	750	218.907
Preuzete obaveze	17.274	31.144	9.513	2.591	60.522
Ukupno	65.036	104.075	106.977	3.341	279.429

	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Od 1 do 5 godina <i>KM hiljada</i>	Preko 5 godina <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2012. <i>KM hiljada</i>
Potencijalne obaveze	51.810	50.917	51.330	844	154.901
Preuzete obaveze	15.134	30.093	20.288	2.078	67.593
Ukupno	66.944	81.010	71.618	2.922	222.494

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospjeća istih.

26.4 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati uslijed promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama koje odobrava Nadzorni odbor Banke i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima. U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizovano je Odjeljenje za upravljanje tržišnim rizicima koje ima za cilj upravljanje tržišnim rizicima. Rad Odjeljenja za upravljanje tržišnim rizicima prije svega podrazumjeva praćenje tržišnih rizika prema postavljenim limitima, kao i praćenje rizika koji proističu iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Rizik promjene kamatnih stopa

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da promjene u kamatnim stopama mogu uticati na buduće novčane tokove ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata.

Poslovna politika Banke određuje principe po kojima se ugovara, obračunava i naplaćuje kamata na kredite i druge plasmane (aktivna kamata), kao i principe po kojima se vrši kalkulacija i plaćanje kamate na depozite, uloge i druga primljena sredstva (pasivna kamata).

Kamatna stopa je određena na bazi roka dospijeća, iznosa, namjene, izvora, valute i drugih parametara. Sve kamatne stope utvrđene su na godišnjem nivou, osim u slučaju kad je pored stopa upisan drugi vremenski period. Banka u skladu sa vrstom proizvoda, izvora finansiranja, roka i iznosa, ugovara fiksne ili promjenjljive pasivne i aktivne kamatne stope.

U cilju upravljanja kamatnim rizikom, Banka kroz stres testove vrši analizu senzibilne aktive i pasive, utvrđuje moguće kamatne gapove i definiše mjere za održavanje kamatnog rizika na nivou prihvatljivog za Banku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Banke riziku promjene kamatne stope na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. godine. Sredstva i obaveze Banke su kategorizovane ranijim od datuma određivanja cijene (re-pricing date) ili datumu dospjeća:

Aktiva	Do 1 mjesec KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Preko 1 godina KM hiljada	Nekama tonosno KM hiljada	Ukupno 2013. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	66.322	3.311	3.153	1.516	29.259	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	137.147	-	-	-	-	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.652	-	1.825	-	-	7.477
Dati krediti i depoziti	62.843	54.669	231.440	671.481	-	1.020.433
Hartije od vrijednosti	58.172	-	-	-	5.011	63.183
Ostali plasmani i AVR	48.653	15.214	6.641	2.706	8.188	81.402
Zalihе	-	-	-	-	10.320	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	378.789	73.194	243.059	675.703	87.393	1.458.138
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	276.011	119.451	358.376	390.144	144.564	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	58	-	-	-	-	58
Ostale obaveze i PVR	5.286	429	7.824	28.483	13.606	55.628
Ukupno obaveze	281.355	119.880	366.200	418.627	158.170	1.344.232
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2013. godine	97.434	(46.686)	(123.141)	257.076	(70.777)	113.906

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Aktiva	Do 1 mjesec KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Preko 1 godina KM hiljada	Nekama tonosno KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	57.684	544	4.769	-	27.282	90.279
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	143.625	-	-	-	-	143.625
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	4.959	526	-	-	-	5.485
Dati krediti i depoziti	21.306	51.547	199.361	576.251	-	848.465
Hartije od vrijednosti	31.606	-	-	-	4.115	35.721
Ostali plasmani i AVR	28.344	5.252	3.753	3.079	8.961	49.389
Zalihe	-	-	-	-	6.247	6.247
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	26.768	26.788
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	4.882	4.882
Ukupno aktiva	287.524	57.869	207.883	579.330	78.255	1.210.861
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	226.530	83.925	210.021	412.860	125.867	1.059.203
Obaveze za kamatu i naknadu	94	-	-	-	-	94
Ostale obaveze i PVR	1.573	32	96	18.612	25.725	46.038
Ukupno obaveze	228.197	83.957	210.117	431.472	151.592	1.105.335
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2012. godine	59.327	(26.088)	(2.234)	147.858	(73.337)	105.526

S obzirom da kamatonosna finansijska sredstva i finansijske obaveze nisu prevashodno bazirani na varijabilnim kamatnim stopama, Banka smatra da osjetljivost prihoda i rashoda na promjene u tržišnim kamatnim stopama nije značajna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatne stope (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost bilansa uspjeha Banke na promjene kamatnih stopa uz održavanje ostalih varijabli konstantnim. Osjetljivost bilansa uspjeha predstavlja efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na dobitak ili gubitak perioda, koji su bazirani na varijabilnim stopama na dan 31. decembra 2013. godine i 31. decembra 2012. godine.

	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2013.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2013. <i>KM hiljada</i>	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2012.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2012. <i>KM hiljada</i>
EUR	1%/(1%)	(113)/113	0,9%/(0,9%)	(211)/211
USD	1%/(1%)	(25)/25	0,9%/(0,9%)	(20)/20
KM	1%/(1%)	2.188/(2.188)	0,9%/(0,9%)	1.842/(1.842)

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik da će doći do promjene vrijednosti finansijskih instrumenata prilikom promjena deviznog kursa. U cilju upravljanja deviznim rizikom, Banka koristi savremeni informacioni server Thomson Reuters za dobijanje pravovremenih informacija o kretanjima na tržištu, informacija o kreditnim bonitetima zemalja sa kojima ima poslovnu saradnju, a na osnovu kojih donosi pravovremene odluke o upravljanju deviznim sredstvima u cilju minimiziranja, odnosno, disperzije rizika. Deviznom pozicijom se upravlja i na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar Banke, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preduzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za Banku.

Sljedeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima izloženosti u USD i CHF na dan 31. decembra 2013. godine. Analiza računa efekat realno moguće promjene deviznog kursa KM uz konstantnost ostalih varijabli bilansa uspjeha. Pozitivni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno povećanje bilansa uspjeha ili kapitala.

Banka na dan 31. decembra 2013. godine ima značajnu izloženost u EUR-ima, međutim Banka nije izložena deviznom riziku jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, imajući u vidu da Centralna banka Bosne i Hercegovine počev od 1997. godine održava monetarnu stabilnost u skladu sa „currency board aranžmanom“ (1 EUR = 1,95583 KM).

	Promjene u deviznom kursu (%) 2013.	Efekat na bilans uspjeha 2013. <i>KM hiljada</i>	Promjene u deviznom kursu (%) 2012.	Efekat na bilans uspjeha 2012. <i>KM hiljada</i>
CHF	2%	-	2%	25
USD	6%	16	6%	18

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.4. Tržišni rizik (nastavak)*****Valutni rizik***

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2013. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR <u>KM hiljada</u>	USD <u>KM hiljada</u>	CHF <u>KM hiljada</u>	Ostale valute <u>KM hiljada</u>	Ukupno u stranoj valuti <u>KM hiljada</u>	Ukupno u domaćoj valuti <u>KM hiljada</u>	Ukupno 2013. <u>KM hiljada</u>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	42.587	9.962	5.880	1.828	60.264	43.287	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	-	-	-	-	-	137.147	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	200	-	-	-	200	7.277	7.477
Dati krediti i depoziti	758.854	-	-	-	758.854	261.579	1.020.433
Hartije od vrijednosti	31	2.373	-	-	2.404	60.779	63.183
Ostali plasmani i AVR	6.149	1.207	3	297	7.656	73.746	81.402
Zalihe	-	-	-	-	-	10.320	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	807.821	13.549	5.883	2.125	829.378	628.760	1.458.138
Obaveze							
Obaveze po osnovu depozita i kredita	808.105	13.228	5.869	1.462	828.664	459.882	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	-	-	-	-	-	58	58
Ostale obaveze i PVR	4.960	57	30	1	5.048	50.580	55.628
Ukupno obaveze	813.065	13.285	5.899	1.463	833.712	510.520	1.344.232
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2013. godine	(5.244)	264	(16)	662	(4.334)	118.240	113.906

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2012. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR <u>KM hiljada</u>	USD <u>KM hiljada</u>	CHF <u>KM hiljada</u>	Ostale valute <u>KM hiljada</u>	Ukupno u stranoj valuti <u>KM hiljada</u>	Ukupno u domaćoj valuti <u>KM hiljada</u>	Ukupno 2012. <u>KM hiljada</u>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	43.038	17.445	6.575	1.782	68.840	21.439	90.279
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	-	-	-	-	-	143.625	143.625
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	228	-	-	-	228	5.257	5.485
Dati krediti i depoziti	577.449	-	-	-	577.449	271.016	848.465
Hartije od vrijednosti	-	1.481	-	-	1.481	34.240	35.721
Ostali plasmani i AVR	1.940	1.311	-	-	3.251	46.138	49.389
Zalihе	-	-	-	-	-	6.247	6.247
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	26.768	26.768
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	4.882	4.882
Ukupno aktiva	622.655	20.237	6.575	1.782	651.249	559.612	1.210.861
Obaveze							
Obaveze po osnovu depozita i kredita	622.501	19.873	5.272	5.711	653.357	405.846	1.059.203
Obaveze za kamatu i naknadu	-	-	-	-	-	94	94
Ostale obaveze i PVR	4.273	66	30	-	4.369	41.669	46.038
Ukupno obaveze	626.774	19.939	5.302	5.711	657.726	447.609	1.105.335
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2012. godine	(4.119)	298	1.273	(3.929)	(6.477)	112.003	105.526

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.5. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada računarskog sistema, ljudskih grešaka, pranevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Banke, može imati zakonske posljedice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podjelu dužnosti, pristupa, ovlašćenja i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju.

Banka operativnim rizicima upravlja na osnovu prikupljenih podataka o štetnim događajima, praćenjem ključnih indikatora o operativnim rizicima, procjene operativnih rizika pri donošenju odluka o poslovnim promjenama, te o istome, kao i o rezultatima upravljanja operativnim rizicima izvještava Upravu Banke.

Banka prati operativne rizike na dnevnoj osnovi putem seta ključnih risk indikatora (KRI), procjene rizika fizičke sigurnosti, informacione sigurnosti po standardu ISO 27000, kao i rizika povezanih sa zdravlјem ljudi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu. Za procjenu rizika u poslovnim linijama koriste se upitnici za samoocjenjivanje (CRSA).

U cilju efikasnog upravljanja operativnim rizikom, Banka koristi softver za evidentiranje operativnih gubitaka kojim je omogućeno efikasnije kreiranje baze i praćenje trendova što ima za cilj donošenje pravovremenih odluka i kreiranje dugoročne osnove za napredni model upravljanja operativnim rizikom.

26.6. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Banka najvećim dijelom plasira sredstva komitentima iz Republike Srpske, dok je riziku zemlje izložena u dijelu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita inobankama.

Sektor za upravljanje rizicima je kreirao metodologiju za određivanje limita plasmana u druge banke. Na osnovu analiza Sektor za sredstva sačinjava prijedlog na osnovu koga Sektora za upravljanje rizicima, a po osnovu procjene rizika, određuje limite koje usvaja Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Rizik zemlje Banke seminimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

26.7. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke koji se odnose na upravljanje kapitalom obuhvataju ne samo usklađenost sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske u pogledu održavanja nivoa adekvatnosti kapitala nego i:

- da obezbijedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjedenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama.
- da obezbijedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka stalno vrši monitoring strukture kapitala, stope adekvatnosti kapitala, kao i nadzor na održavanju zakonom propisanih limita koji se odnose na stavke kapitala. Zakon o bankama i propisi Agencije za bankarstvo Republike Srpske propisuju minimalni iznos kapitala od 15 miliona KM i stopu adekvatnosti kapitala od najmanje 12%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.7. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine, kao i stopa adekvatnosti kapitala u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske:

	2013. KM hiljada	2012. KM hiljada
Regulatorni kapital		
- Osnovni kapital	96.193	81.943
- Dopunski kapital	<u>64.068</u>	<u>49.005</u>
Odbitne stavke	(2.875)	(895)
Ukupno kapital	157.386	130.053
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenta	1.139.646	911.443
Ponderisan operativni rizik	<u>73.521</u>	<u>71.092</u>
Ukupno ponderisani rizici	1.213.167	982.535
Adekvatnost kapitala na 31. decembar	13,0%	13,2%

U skladu sa propisima Republike Srpske kapital Banke sastoji se od:

- osnovnog kapitala, koji obuhvata obične akcije i akcijsku premiju, rezerve i neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda umanjeno za nematerijalna ulaganja,
- dopunskog kapitala, koji uključuje iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu banke procijenjenu kao dobra aktiva, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini koja je revidirana i iznos subordinisanog duga najviše do 50% iznosa osnovnog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)****26.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza**

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Po mišljenju UpraveBanke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerojatnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Finansijski instrumenti čija je fer vrijednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospjeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrijednosti aproksimativno jednake njihovoј fer vrijednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koje se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti, se procjenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente na osnovu kotiranih cijena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cijene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivoj prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospjeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrijednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cijene na dan izvještavanja.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	KM hiljada
				Ukupno
Finansijski instrumeni kojima se trguje				
Kotirane akcije – obveznice Republike Srpske	-	61.293	-	61.293
Kotirane akcije – ostale investicije	120	-	-	120
Ukupno akcije i kapitalne investicije vrednovane po fer vrijednosti	120	61.293	-	61.413
 Akcije i kapitalne investicije koje se ne kotiraju na berzi	-	-	968	968
Ostale investicije	-	-	-	-
Ukupno akcije i kapitalne investicije vrednovane po fer vrijednosti	120	61.293	968	62.381

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. KURSEVI

Zvanični kursevi koje su korišćeni za kursiranje bilansnih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2013. i 2012. godine u konvertibilnu marku (KM) su bili sljedeći:

31. decembar	2013.	2012.
EUR	1,9558	1,9558
USD	1,4190	1,4836
CHF	1,5954	1,6191

28. DOGAĐAJI POSLIJE DANA BILANSIRANJA

Banka je dana 11. februara 2014. godine podnijela Agenciji za bankarstvo Republike Srpske zahtjev o davanju odobrenja o emitovanju XXI emisije hartija od vrijednosti putem četvrte emisije obveznica javnom ponudom u iznosu od 10.000.000 KM.

Osim gore navedenog, nije bilo značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2013. godinu.

Banja Luka, 17. april 2014. godine

